בעזהשי"ת

קוּנְטְרֵס

מְכַבֵּד זַיין דֶעם מַאן

אִין דֶעם קוּנְטְרֵס וֶוערְט עֶרְקְלֶערְט דִי גְרוֹיסֶע כּוֹחוֹת וָואס לִיגְט אִין דִי הַאנְט פוּן אַ פְרוֹי. וֶוען זִי הָאט דֶעם רִיכְטִיגְן שֵׂכֶל, זִי וֵוייסְט וִוי אַזוֹי זִיךְ אוּמְצוּגֵיין מִיט אִיר מַאן, וִוי אַזוֹי מְכַבֵּד צוּ זַיין אִיר מַאן, וֶועט זִי דוּרְךְ דֶעם מַאכְן אִיר הוֹיז פַאר אַ גַן עֵדֶן אוּן עֶס וֶועט דָארְט שְׁטֶענְדִיג זַיין שָׁלוֹם בַּיִת.

אִיבֶּערְגֶעזֶעצְט אוֹיף אִידִישׁ פוּנֶעם קוּנְטְרֵס "כָּבוֹד הָאִשָּׁה" פוּן

כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מָרָן מוֹהֲרָא"שׁ זי"ע

גֶעבּוֹיעֶט אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּין, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵינוּ וְרַבֵּינוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן זַיין תַּלְמִיד, מוֹרֵינוּ הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ

רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן עֶס אִיז צוּזַאמְגֶעפְלָאכְטְן מִיט פְּסוּקִים פוּן תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, אוּן מַאֲמָרִים פוּן דִי הֵיילִיגֶע חֲזַ"ל, פוּן גְמָרָא אוּן מִדְרָשִׁים אוּן הֵיילִיגְן זוֹהַר.

אַרוֹיסְגֶעגֶעבְּן בעזהש"ת
דוּרְךְ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב - ווִילְיַאמְסְבּוּרְג יצ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש
וויליאמסבורג
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש
בארא פארק
4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש
קרית יואל
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש
קרית יואל
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש
בלומינגראוו
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש
מאנסי
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש
ירושלים
רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

היכל הקודש
בני ברק
רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715

נדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש
2623 State Route 52
Liberty, NY 12754
718.387.2691
www.BreslevCenter.com

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב
212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב
212.444.9169

מְכַבֵּד זַיין דֶעם מַאן

א.

שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ זָאגְט אִין מִשְׁלֵי (מִשְׁלֵי יד א): "חָכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ, וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ תֶּהֶרְסֶנָּה" - דִי קְלוּגְשַׁאפְט פוּן אַ פְרוֹי קֶען אוֹיפְבּוֹיעֶן דָאס הוֹיז, אוּן אַ נַארִישֶׁע פְרוֹי וֶועט מִיט אִירֶע אֵייגֶענֶע הֶענְט צוּבְּרֶעכְן אִיר שְׁטוּבּ.

דִי פְרוֹי הָאט דִי גַאנְצֶע הוֹיז אִין אִירֶע הֶענְט. דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעגֶעבְּן גֶעוַואלְדִיגֶע כּוֹחוֹת פַאר אַ פְרוֹי, מִיט אַבִּיסְל שֵׂכֶל קֶען זִי אִיבֶּערְדְרֵייעֶן אִיר מַאן צוּם

גוּטְן. אוּן װֶוען זי הָאט נִישְׁט דֶעם רִיכְטִיגְן שֵׂכֶל קֶען זִיךְ חַס וְשָׁלוֹם אִיבֶּערְדְרֵייעֶן אִיר מַאן צוּם שְׁלֶעכְטְן אוּן מִיט דִי אֵייגֶענֶע הֶענְט צוּבְּרֶעכְן אִיר שְׁטוּבּ.

מִיט אַבִּיסְל שֵׂכֶל קֶען דִי פְּרוֹי מַאכְן אַז דֶער מַאן זָאל אִיר לִיבּ הָאבְּן אוּן עֶר זָאל נָאר װֶועלְן אֵייבִּיג זַיין אִינְדֶערְהֵיים. װֶוען זִי רֶעדְט צוּ אִים שֵׂיין, זִי נֶעמְט אִים שֵׂיין אוֹיף, זִי רֶעדְט מִיט אַ רוּאִיגְקֵייט אוּן זִי בְּרֶענְגְט אַרַיין אַ רוּאִיגֶע שְׁטִימוּנְג אִינְדֶערְהֵיים, דַאן װֶועט דֶער מַאן אִיר לִיבּ הָאבְּן אוּן עֶר װֶועט נָאר װֶועלְן אַהֵיים קוּמֶען, וַוייל עֶר וֵוייסְט אַז אִינְדֶערְהֵיים וַוארְט אִים אָפּ אַ גֶעשְׁמַאקֶע וַוארִימֶע שְׁטוּבּ.

אוֹיבּ אָבֶּער דִי פְּרוֹי בַּאנַארִישְׁט זִיךְ, זִי שְׁרֵייט אוֹיף אִיר מַאן, זִי קְרִיגְט זִיךְ מִיט אִים, זִי בְּרֶענְגְט אַרַיין אַן אָנְגֶעצוֹיגֶענֶעם שְׁטִימוּנְג אִינְדֶערְהֵיים, דַאן װֶועט דֶער מַאן קֵיינְמָאל נִישְׁט װֶועלְן אַהֵיים קוּמֶען, עֶר װֶועט זִיךְ נָאר פְּרוּבִּירְן אַרוֹיס צוּ דְרֵייעֶן אוּן טְרֶעפְן אַנְדֶערֶע פְּלֶעצֶער וואוּ צוּ גֵיין. װֶוער וִויל דֶען אַרַיינְגֵיין אִין אַ גֵיהִנוֹם? אוֹיבּ

דֶער מַאן שְׁפִּירְט אַז בַּיי אִים אִינְדֶערְהֵיים אִיז דָא דֶער גֵיהִנוֹם, וֶועט עֶר נִישְׁט וֶועלְן אַהֵיים גֵיין.

דֶעריבֶּער וֶועט אַ קְלוּגֶע פְרוֹי טוּן אַלֶעס וָואס זִי קֶען אַז אִיר הוֹיז זָאל זַיין אַ גֶעשְׁמַאקֶע פְּלַאץ, עֶס זָאל זַיין אַ רוּאִיגֶע פְּלַאץ, אוּן דַאן וֶועט זִי זֶען אַז אִיר מַאן וֶועט אִיר לִיב הָאבְּן אוּן עֶר וֶועט נָאר וֶועלְן אַהֵיימְקוּמֶען אוּן פַארְבְּרֶענְגֶען מִיט אִיר.

ב.

אַ פְרוֹי וָואס הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען חֲתוּנָה צוּ הָאבְּן, דַארְף שְׁטֶענְדִיג דַאנְקֶען אוּן לוֹיבְּן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דֶעם גְרוֹיסְן חֶסֶד אַז עֶר הָאט אִיר גֶעגֶעבְּן אַ מַאן. אֲפִילוּ וֶוען עֶס קֶען אוֹיסְזֶען אַז זִי אִיז אַרַיינְגֶעפַאלְן מִיט אַ שְׁלֶעכְטֶע מַאן, דַארְף זִי גֶעדֶענְקֶען אַז דָאס וֶוענְדְט זִיךְ שׁוֹין אִין אִיר אַלֵיין. יֶעדֶע פְרוֹי הָאט דִי כּוֹחוֹת צוּ מַאכְן דֶעם מַאן פַאר אַ גוּטֶער מַאן, אָדֶער חַס וְשָׁלוֹם פַארְקֶערְט.

דֶער מֶדְרָשׁ דֶערְצֵיילְט (בְּרֵאשִׁית רַבָּה יז ז): אַז עֶס אִיז גֶעוֶוען אַמָאל אַן עֶרְלִיכֶער אִיד וָואס הָאט חֲתוּנָה גֶעהַאט מִיט אַן עֶרְלִיכֶע פְרוֹי, אוּן אַזוֹי וִוי עֶס דוּרְךְ גֶעגַאנְגֶען אַסַאךְ יָארְן אוּן זֵיי הָאבְּן נִישְׁט זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ הָאבְּן קִינְדֶער, הָאבְּן זֵיי זִיךְ גֶעמוּזְט גֶטְ'ן לֹא עָלֵינוּ. דֶערְנָאךְ אִיז דֶער מַאן גֶעגַאנְגֶען אוּן עֶר הָאט חֲתוּנָה גֶעהַאט מִיט אַ פְּרוֹי וָואס אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען עֶרְלִיךְ, אוּן זִי הָאט אִים אוֹיךְ אַרָאפְּגֶעפִירְט פוּן וֶועג. אוּן דִי פְּרוֹי אִיז גֶעגַאנְגֶען אוּן זִי הָאט חֲתוּנָה גֶעהַאט צוּ אַ נִישְׁט עֶרְלִיכְן מַאן, אָבֶער זִי הָאט אִים יָא גֶעמַאכְט פַאר אַן עֶרְלִיכֶער אִיד. אוּן דֶער מֶדְרָשׁ פִירְט אוֹיס: "זֶעט מֶען פוּן דֶעם אַז אַלֶעס וֶוענְדְט זִיךְ אִין דִי פְּרוֹי".

וֶוען אַ פְּרוֹי וֵוייסְט וִוי אַזוֹי אוֹיסְצוּנוּצְן אִירֶע כּוֹחוֹת, דַאן אִיז נִישְׁט קַיין חִילוּק וָואסֶערֶע סָארְט מַאן זִי הָאט בַּאקוּמֶען, נִישְׁט קַיין חִילוּק וִוי אַזוֹי עֶר זֶעט אוֹיס אוּן וִוי אַזוֹי עֶר פִירְט זִיךְ אוֹיף, אֲפִילוּ עֶר זָאל הָאבְּן גָאר שְׁלֶעכְטֶע מִדּוֹת, קֶען זִי אִים אֵייבִּיג אִיבֶּערְדְרֵייעֶן צוּם

גוּטְן, זֵי קֶענֶן אִים שְׁטֶעלְן אוֹיף דִי פִּיס אוּן אִים מַאכְן פַּאר אַ מֶענְטְשׁ, אוּן דַאן וֶועט זֵי הָאבְּן אַ גְלִיקְלִיךְ לֶעבְּן מִיט אִים אִינְאֵיינֶעם.

וֶוען אַ פְּרוֹי זֶעט אַז אִיר מַאן פִירְט זִיךְ נִישְׁט אוֹיף וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין, עֶר טוּט נַארִישֶׁע זַאכְן, אוּן זִי וִויל אִים טוֹישְׁן, זִי וִויל אִים מַאכְן פַּאר אַ מֶענְטְשׁ, דַאן הָאט זִי צְוֵויי וֶועגְן וִוי אַזוֹי זִי קֶען עֶס טוּן. פוּן אֵיין זַייט קֶען זִי אִים אָנְהוֹיבְּן אָנְצוּשְׁרֵייעֶן אוּן פַארְשֶׁעמֶען אַז עֶר פִירְט זִיךְ נִישְׁט אוֹיף וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין, עֶר טוֹיג נִישְׁט צוּ קַיין שׁוּם זַאךְ, אוּן עֶר טוּט נָאר נַארִישְׁקֵייטְן.

וָואס וֶועט אָבֶּער דֶעמָאלְט גֶעשֶׁען? דִי נַאטוּר פוּן אַ מַאן אִיז אַז עֶר הַאלְט זִיךְ גְרוֹיס, עֶס פַּאסְט אִים נִישְׁט וֶוען מֶען זָאגְט אִים אַרַיין, עֶס פַּאסְט אִים נִישְׁט אַז דִי פְּרוֹי טֵיילְט אִים אַיין וָואס צוּ טוּן. אוּן דֶערִיבֶּער וֶועט עֶר זִיךְ נִישְׁט צוּהֶערְן צוּ וָואס זִי מוּסָרְ'ט אִים, עֶס וֶועט נָאר אַזוֹיפִיל אוֹיפְטוּן אַז עֶר וֶועט צוּרִיק שְׁרֵייעֶן אוֹיף אִיר, עֶר וֶועט אִיר פַארְשֶׁעמֶען, אוּן אַזוֹי וֶועט זִיךְ אָנְהוֹיבְּן

מַחְלוֹקֶת און קְרִיגֶערַייעֶן אִין שְׁטוּב. עֶס וֶועט נִישְׁט אַרוֹיסְקוּמֶען קַיין שׁוּם גוּטְס דֶערְפוּן.

וֶוען דִי פְּרוֹי הָאט אָבֶּער דִי רִיכְטִיגֶע שֵׂכֶל, וֶועט זִי עֶס טוּן אוֹיף אַ בֶּעסֶערֶע וֶועג, זִי וֶועט פְּרוּבִּירְן זִיךְ צוּ קָאנְצֶעטְרִירְן אוֹיף דִי גוּטֶע טֵיילְן וָואס עֶר הָאט, זִי וֶועט קוּקְן אוֹיף דִי גוּטֶע זַאכְן וָואס עֶר טוּט און אוֹיף דִי קְלוּגֶע זַאכְן וָואס עֶר זָאגְט, און דָאס וֶועט זִי שְׁטַארְק אוֹיסְלוֹיבְּן. זִי וֶועט אֵייבִּיג אוֹיפְזוּכְן עֶפֶּעס אַ גוּטֶע זַאךְ וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן, עֶפֶּעס אַ מַעְלָה וָואס עֶר הָאט, און פוּן דֶעם וֶועט זִי רֶעדְן, און מִיט דֶעם וֶועט זִי אִים אַרוֹיף קוּקְן.

און דַאן וֶוען דֶער מַאן וֶועט שְׁפִּירְן אַז דִי פְּרוֹי הָאט אִים אֶמֶת׳דִיג לִיבּ, זִי קוּקְט אִים אַרוֹיף און זִי הַאלְט שְׁטַארְק פוּן אִים, וֶועט עֶר זִיךְ בַּארוּאִיגְן, עֶר וֶועט זִיךְ פְרֵייעֶן אַז עֶס אִיז דָא כָאטְשׁ אֵיינֶער אוֹיף דֶער וֶועלְט וָואס פַארְשְׁטֵייט אִים און אִיז אוֹיף זַיין זַייט. דָאס וֶועט מַאכְן אַז עֶר זָאל אִיר אוֹיךְ לִיבּ הָאבְּן, און דַאן וֶועט עֶר שׁוֹין אוֹיךְ וֶועלְן הֶערְן וָואס זִי הָאט צוּ זָאגְן, עֶר וֶועט וֶועלְן

אוֹיסְהֶערְן אוּן פָאלְגְן אִירֶע עֵצוֹת, וַוייל עֶר זֶעט דָאךְ אַז זִי הָאט אִים לִיבּ אוּן זִי מֵיינְט נָאר זַיין טוֹבָה.

אוּן וֶוען זִי ווִיל אִים זָאגְן עֶפֶּעס צוּ טוּן, זָאל זִי עֶס אִים זָאגְן אוֹיף אַ וֶועג אַזוֹי ווִי זִי גֶעבְּט אִים אַ גוּטֶע עֵצָה. נִישְׁט אוֹיף אַ וֶועג אַז זִי קְרִיטִיקִירְט אִים אַז עֶר טוּט נִישְׁט גוּט, נָאר אַז עֶס וָואלְט גֶעוֶוען בֶּעסֶער וֶוען עֶר טוּט וֶוען אַזוֹי אוּן אַזוֹי. אוּן דַאן וֶועט דֶער מַאן עֶס עֶנְדֶערְשׁ אָנְנֶעמֶען אוּן פָאלְגְן.

אוֹיף אַזַא וֶועג וֶועט דִי פְרוֹי קֶענֶען אִיבֶּערְדְרֵייעֶן אִיר מַאן צוּם גוּטְן. וֶוען זִי הָאט אִים שׁוֹין גֶעגֶעבְּן גֶענוּג לִיבְּשַׁאפְט, זִי הָאט אִים גֶעוִויזְן אַז זִי קוּקְט אִים אַרוֹיף אוּן זִי הַאלְט פוּן אִים, דַאן קֶען זִי אִים זָאגְן מִיט וָואס זִי הַאלְט אַז עֶר קֶען זִיךְ פַארְבֶּעסֶערְן, אוּן דַאן וֶועט עֶר אִיר שׁוֹין וֶועלְן אוֹיסְהֶערְן אוּן עֶר וֶועט זִיךְ טַאקֶע פַארְבֶּעסֶערְן.

אַז דֶער מַאן וֶועט שְׁפִּירְן אַז זַיין פְרוֹי הַאלְט אִים פַאר אַ קֶענִיג, זִי קוּקְט אִים אַרוֹיף ווִי אַ קֶענִיג. דַאן וֶועט עֶר

אִיר אוֹיךְ הַאלְטְן פַּאר אַ קֶענִיגְן, עֶר וֶועט אִיר לִיבּ הָאבְּן אוּן אוֹיסְהֶערְן וָואס זִי הָאט צוּ זָאגְן.

ג.

פוּן דִי גָאר וִויכְטִיגְסְטֶע צַייטְן אִין טָאג, וֶוען דִי פְּרוֹי דַארְף זִיךְ דִי מֶערְסְטֶע קָאנְצֶעטְרִירְן אוּן זִיךְ אָנְשְׁטְרֶענְגֶען זִיךְ דַאן אָפְּצוּגֶעבְּן מִיט אִיר מַאן, אִיז דִי צַייט וֶוען דֶער מַאן קוּמְט אַהֵיים בַּיינַאכְט פוּן דִי אַרְבֶּעט. דֶעמָאלְט אִיז דִי צַייט וָואס דֶער שָׁלוֹם בַּיִת אוּן דֶער גוֹרָל פוּנֶעם גַאנְצְן הוֹיז לִיגְט אוֹיפְ׳ן וָואגְשָׁאל.

דֶער מַאן קוּמְט אַהֵיים נָאךְ אַ שְׁוֶוערֶע טָאג אַרְבֶּעט, דִי פְּרוֹי קֶען קֵיינְמָאל נִישְׁט וִויסְן וִוי שְׁוֶוער סְ׳אִיז גֶעוֶוען הַיינְט זַיין טָאג, זִי וֵוייסְט נִישְׁט וִויפִיל צָרוֹת עֶר הָאט גֶעלִיטְן בְּמֶשֶׁךְ דֶעם טָאג, דִי בִּזְיוֹנוֹת וָואס עֶר הָאט גֶעכַאפְּט פוּן זַיין בַּעַל הַבַּיִת אָדֶער פוּן אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן,

עֶר קוּמְט אַהֵיים מִיט אַ שְׁוֶוער הַארְץ אָנְגֶעפוּלְט מִיט צַעַר און וֵוייטָאג.

פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט הָאט דִי פְרוֹי אוֹיךְ נִישְׁט גֶעלֶעקְט קַיין הָאנִיג בְּמֶשֶׁךְ דֶעם טָאג, זִי הָאט זִיךְ זֵייעֶר שְׁוֶוער גֶעמוּטְשֶׁעט מִיט דִי קִינְדֶער און מִיט דִי הוֹיז וִוירְטְשַׁאפְט, זִי הָאט אוֹיךְ גֶעהַאט צוּ טוּן מִיט מֶענְטְשְׁן, צוּ מִיט שְׁכֵנִים צוּ מִיט קְרוֹבִים אָדֶער מִיט אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן וֶועלְכֶע הָאבְּן אִיר גֶעטְשֶׁעפֶּעט און מְצַעֵר גֶעוֶוען.

יֶעצְט וֶוען דֶער מַאן קוּמְט אַהֵיים און טְרֶעפְט זִיךְ מִיט זַיין וַוייבּ, ווִילְן בֵּיידֶע נָאר זִיךְ אוֹיסְגִיסְן זֵייעֶר גַאנְצֶע פֶּעקְל צָרוֹת אוֹיפְ׳ן צְוֵוייטְן, בֵּיידֶע ווִילְן זִיךְ נָאר אוֹיסְרֶעדְן דָאס הַארְץ און דֶערְצֵיילְן זֵייעֶרֶע שְׁוֶועריֵקייטְן וָואס זֵיי זֶענֶען אַרִיבֶּער אִין דֶעם טָאג.

און דַאן לִיגְט דֶער גוֹרָל אִין דִי הַאנְט פוּן דִי פְרוֹי. זִי קֶען אוֹיפְנֶעמֶען אִיר מַאן און אִים גְלַייךְ אָנְהוֹיבְּן דֶערְצֵיילְן אַלֶע אִירֶע שְׁוֶועריֵקייטְן און צָרוֹת וָואס זִי הָאט צוּזַאם גֶעלִיטְן דֶעם גַאנְצְן טָאג. וָואס וֶועט אָבֶּער

דֶעמָאלְט גֶעשֶׁען? דֶער מַאן וֶועט טְרַאכְטְן "נִישְׁט גֶענוּג גֶעוֶוען דִי אַלֶע שְׁוֶועריקַייטְן וָואס אִיךְ בִּין דוּרְכְגֶעגַאנְגֶען דֶעם גַאנְצְן טָאג, דַארְף זִי מִיר נָאךְ יֶעצְט צוּגִיסְן זַאלְץ אוֹיף דִי ווָאונְדֶען". אוּן דָאס וֶועט אִים נָאךְ מַאכְן מֶער אָנְגֶעצוֹיגְן, אוּן עֶר וֶועט אוֹיסְלָאזְן זַיין גַאנְצֶע כַּעַס אוּן אָנְגֶעצוֹיגְנְקֵייט אוֹיף אִיר, עֶר וֶועט שְׁרַייעֶן אוֹיף אִיר אוּן אוֹיף אִירֶע עֶלְטֶערְן אוּן אִיר נָאר פַארְשֶׁעמֶען, אוּן עֶס וֶועט זִיךְ אוֹיסְלָאזְן מִיט אַ קַאטַאסְטְרָאפֶע.

אָבֶער וֶוען דִי פְרוֹי אִיז קְלוּג, וֶועט זִי זִיךְ אַיינְהַאלְטְן פַאר נָאר עֶטְלִיכֶע מִינוּט, וֶוען דֶער מַאן קוּמְט אַהֵיים וֶועט זִי אָנְשְׁטֶעלְן אַ פָּנִים אַזוֹי וִוי זִי וָואלְט גֶעהַאט הַיינְט זֵייעֶר אַ גוּטְן טָאג, זִי הָאט נִישְׁט גֶעהַאט קֵיין שׁוּם פְּרָאבְלֶעמֶען דוּרְכְאוֹיס דֶעם טָאג. זִי וֶועט אִים אוֹיפְנֶעמֶען מִיט אַ שֵׁיינֶעם שְׁמֵייכְל אוּן אִים אוֹיסְפְרֶעגְן וִוי אַזוֹי זַיין טָאג אִיז אַרִיבֶּער, אוּן דַאן וֶועט עֶר זִיךְ אוֹיסְגִיסְן זַיין גַאנְצֶע הַארְץ אוּן דֶערְצֵיילְן אַז עֶר הָאט גֶעהַאט צוּ טוּן מִיט דֶעם אוּן מִיט יֶענֶעם, אוּן זִי וֶועט אִים נָאר מְחַזֵק זַיין אוּן אִים גֶעבְן

גֶערֶעכְט, זִי וֶועט אִים מַאכְן גוּט פִילְן. אוּן דַאן וֶועט עֶר זִיךְ בַּארוּאִיגְן, עֶר וֶועט קוּמֶען צוּ זִיךְ, אוּן נָאךְ עֶטְלִיכֶע מִינוּט וֶועט עֶר שׁוֹין הָאבְּן דֶעם קָאפּ אוֹיפְ׳ן פְּלַאץ אוּן עֶר וֶועט קֶענֶען אוֹיסְהֶערְן וָואס זִי הָאט צוּ דֶערְצֵיילְן, אוּן דַאן וֶועט עֶר אִיר שׁוֹין קֶענֶען פַארְשְׁטֵיין אוּן אִיר שְׁטַארְקְן מִיט אִירֶע שְׁוֶועריִקֵייטְן.

קוּמְט אוֹיס אַז מִיט דִי עֶטְלִיכֶע מִינוּט וָואס אַ קְלוּגֶע פְרוֹי הָאט זִיךְ אַיינְגֶעהַאלְטְן, הָאט זִי מִיט דֶעם גֶערַאטֶעוֶועט אִיר שְׁטוּבּ, אוּן עֶס פַארְוַואנְדְלְט אִין אַ גֶעשְׁמַאקֶע הוֹיז, צוּ וואוּ דֶער מַאן וֶועט הָאבְּן חֵשֶׁק אַהֵיים צוּ קוּמֶען.

אִין דִי צַייט וֶוען דֶער מַאן קוּמְט אַהֵיים, דַארְף דִי פְרוֹי זֶען אַז זִי זָאל זַיין פַארְנוּמֶען נָאר מִיר אִים, זִי זָאל דֶעמָאלְט אָפְּלָאזְן יֶעדְן אֵיינֶעם, נִישְׁט רֶעדְן דֶעמָאלְט מִיט קְרוֹבִים אָדֶער שְׁכֵנִים, נָאר זִי זָאל אָפְּוַוארְטְן דֶעם מַאן אוּן אוֹיפְנֶעמֶען שֵׁיין מִיט אַ בְּרֵייטְן שְׁמֵייכְל, אוּן אִים וַוייזְן אַז יֶעצְט אִיז זִי אִינְגַאנְצְן נָאר מִיט אִים, זִי הָאט יֶעצְט נִישְׁט

קַיין שׁוּם אַנְדֶערֶע דַאֲגוֹת, נָאר צוּ הֶערְן וָואס דֶער מַאן הָאט צוּ דֶערְצֵיילְן, און אִים גֶעבְּן דָאס גַאנְצֶע אוֹיפְמֶערְקְזַאמְקֵייט.

ד.

עֶס אִיז דָא אַ תַּאֲוָה בַּיי אַסַאךְ פְרוֹיעֶן אַז זֵיי ווִילְן עֶנְדֶערְשׁ גֵיין עֶסְן מִיטְ'ן מַאן אִין אַ רֶעסְטוֹרַאנְט אָדֶער בַּיי אַ צְוֵוייטְן, און נִישְׁט עֶסְן בַּיי זִיךְ אִינְדֶערְהֵיים. דָאס קֶען אֶפְשָׁר אוֹיסְקוּקְן זֵייעֶר גוּט, אָבֶער דֶער אֱמֶת אִיז אַז דִי בֶּעסְטֶע זַאךְ אִיז וֶוען דִי מַאן און וַוייבּ עֶסְן בַּיי זִיךְ אִינְדֶערְהֵיים צוּזַאמֶען.

וֶוען אַ פָּאר-פָאלְק עֶסְן אַלֵיין אִינְדֶערְהֵיים, בְּרֶענְגְט דָאס אַ שְׁטַארְקֶע נָאנְטְשַׁאפְט צְווִישְׁן זֵיי, זֵיי קֶענֶען פַארְבְּרֶענְגֶען אִינְאֵיינֶעם און וֶוערְן נָאנְט אֵיינֶער מִיטְ'ן אַנְדֶערְן. דָאס אַרוֹיסְגֵיין עֶסְן אִינְדְרוֹיסְן בְּרֶענְגְט נִישְׁט קַיין גוּטְס. מֶען אִיז צְווִישְׁן אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן, מֶען הָאט נִישְׁט

די פְּרִיוַואטְקֵייט צוּ זֶען נָאר אֵיינֶער דֶעם אַנְדֶערְן, אוּן דָאס בְּרֶענְגְט נָאר פְּרָאבְּלֶעמֶען.

אוּן סְפֶּעצִיעֶל וֶוען די פְּרוֹי קָאכְט אַלֵיינְס דָאס עֶסְן, זִי פְּרוּבִּירְט צוּצוּשְׁטֶעלְן די סָארְט עֶסְן וָואס אִיר מַאן הָאט לִיבּ, הָאט דָאס אַ שְׁטַארְקֶע חֲשִׁיבוּת בַּיים מַאן, עֶר קוּקְט דָאס זֵייעֶר אַרוֹיף אוּן עֶר קֶען זִיךְ דֶערְנָאךְ בַּארִימֶען אַז עֶר הָאט אַזַא גֶעלוּנְגֶענֶע וַוייבּ וָואס קֶען אַזוֹי גוּט קָאכְן אוּן בַּאקְן.

דֶערִיבֶּער זָאל אַ פְּרוֹי זִיךְ אָנְשְׁטְרֶענְגֶען צוּ קָאכְן אַלֵיין, אוּן צוּ עֶסְן אַלֵיין מִיטְ'ן מַאן אִינְדֶערְהֵיים, אוּן דָאס וֶועט גָאר שְׁטַארְק אַרוֹיסְהֶעלְפְן פַאר די שָׁלוֹם בַּיִת.

אוֹיסֶער דֶעם הָאט דָאס נָאךְ אַ מַעְלָה אַז די כַּשְׁרוּת אִיז אוֹיף אַ הֶעכֶערֶע סְטַאנְדַארְט. אַ פְּרוֹי דַארְף וִויסְן אַז אוֹיף אִיר לִיגְט אַ גֶעוַואלְדִיגֶע אַחְרַיוּת צוּ הָאבְּן אַ כָּשֵׁר'ע קָאךְ, אַז אַלֶעס וָואס מֶען עֶסְט בַּיי אִיר אִינְדֶערְהֵיים זָאל זַיין בְּתַכְלִית הַכַּשְׁרוּת. אוּן דֶערִיבֶּער דַארְף זִי זֵייעֶר אַכְטוּנְג

גֶעבְּן אַז אַלֶעס וָואס זי קָאכְט זָאל זַיין אוֹיפְ׳ן הֶעכְסְטְן סְטַאנְדַארְט אִין כַּשְׁרוּת.

וֶוען אַ מֶענְטְשׁ עֶסְט, גֵייט דָאס עֶסְן אַרַיין אִין זַיין בְּלוּט. אוּן וֶוען עֶר עֶסְט נָאר כָּשֵׁר׳ע עֶסְן, אֵיידְלְט אִים דָאס אוֹיס, אוּן מַאכְט אִים פַאר אַ רוּאִיגֶער אוּן סָאלִידֶער מֶענְטְשׁ. אוֹיבּ אָבֶער מֶען גֶעבְט נִישְׁט אַכְטוּנְג וָואס מֶען עֶסְט, אוּן דָאס עֶסְן אִיז חַס וְשָׁלוֹם נִישְׁט כָּשֵׁר, גֵייט דָאס אַרַיין אִין דִי בְּלוּט אוּן דָאס מַאכְט אַ שְׁלֶעכְטֶע נַאטוּר פַארְ׳ן מֶענְטְשׁ, עֶר וֶוערְט אַ גֶערֶעגְטֶער אוּן אַ שְׁלֶעכְטֶער מֶענְטְשׁ.

דֶערִיבֶּער, וֶוען אַ פְרוֹי מַאכְט אָפּ אַז זִי וֶועט עֶסְן נָאר אִינְדֶערְהֵיים מִיט אִיר מַאן, אוּן זִי וֶועט פְּרוּבִּירְן אַלֵיינְס צוּ קָאכְן דָאס עֶסְן, וֶועט דָאס גָאר שְׁטַארְק אַרוֹיסְהֶעלְפְן זֵייעֶר שָׁלוֹם בַּיִת, אוּן דָאס וֶועט זֵיי אַרוֹיסְהֶעלְפְן אוֹיף אַסַאךְ וֶועגְן.

ה.

חַזַ"ל זָאגְן (נִדָּה מה): "הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן בִּינָה יְתֵירָה בָּאִשָּׁה יוֹתֵר מִבָּאִישׁ" - דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעגֶעבְּן פַאר אַ פְרוֹי מֶער קְלוּגְשַׁאפְט וִוי פַאר אַ מַאן. אוּן דֶערִיבֶּער דַארְף דִי פְרוֹי זֶען אוֹיסְנוּצְן דִי סְפֶּעצִיעֶלֶע קְלוּגְשַׁאפְט וָואס זִי הָאט, זִי זָאל דָאס נוּצְן אוֹיף אַרַיין צוּ בְּרֶענְגֶען שָׁלוֹם וְשַׁלְוָה אִין אִיר הוֹיז, זִי זָאל דָאס נוּצְן צוּ מַאכְן אִיר הוֹיז פַאר אַ גַן עֵדֶן.

גֶעוֶוענְלִיךְ אִיז אָנְגֶענוּמֶען בַּיי מֶענְטְשְׁן אַז דֶער מַאן דַארְף זַיין דֶער עֶרְשְׁטֶער צוּ גֶעבְּן לִיבְּשַׁאפְט פַאר דִי פְרוֹי. דִי פְרוֹי וַוארְט גֶעוֶוענְלִיךְ אַז דֶער מַאן זָאל זַיין דֶער וָואס הוֹיבְּט אָן אִיר מְכַבֵּד צוּ זַיין, אוּן זִי קְלֶערְט אַז נָאכְדֶעם וָואס עֶר וֶועט אָנְהוֹיבְּן אִיר צוּ מְכַבֵּד זַיין, עֶר וֶועט זַיין דֶער עֶרְשְׁטֶער זִיךְ אִיבֶּערְצוּגֶעבְּן פַאר אִיר אוּן אִיר הֶעלְפְן, דַאן וֶועט זִי אִים אוֹיךְ לִיבּ הָאבְּן אוּן אִים אוֹיךְ מְכַבֵּד זַיין.

וֶוען אַ פְרוֹי נוּצְט אָבֶּער אוֹיס אִיר סְפֶּעצִיעֶלֶע קְלוּגְשַׁאפְט, וֶועט זִי נִישְׁט וַוארְטְן אַז דֶער מַאן זָאל

אָנְהוֹיבְּן, נָאר פַּארְקֶערְט, זִי וֶועט זַיין דִי עֶרְשְׁטֶע אָנְצוּוהוֹיבְּן צוּ גֶעבְּן פַּארְ'ן מַאן לִיבְּשַׁאפְט, זִי וֶועט זִיךְ אִיבֶּערְגֶעבְּן פַּאר אִים, אִים אַרוֹיפְצוּקוּקְן אוּן אִים צוּ גֶעבְּן אוֹיפְמֶערְקְזַאמְקֵייט.

דֶער פַּאקְט אִיז אַז אוֹיב דִי פְרוֹי טוּט אַזוֹי, וֶועט נִישְׁט נֶעמֶען לַאנְג אוּן זִי וֶועט צוּרִיק בַּאקוּמֶען פוּן אִים טָאפְּלְט אוּן טְרִיפְלְט. חַזַ"ל זָאגְן (קִידוּשִׁין ב): "דַרְכּוֹ שֶׁל אִישׁ לְחַזֵר אַחֵר אִשָׁה" - דֶער סֵדֶר פוּן אַ מַאן אִיז צוּ גֵיין נָאךְ דִי פְרוֹי. דֶער מַאן וֶועט זִיךְ אִינְגַאנְצְן אִיבֶּערְגֶעבְּן פַּאר אִיר, עֶר וֶועט אִיר גֶעבְּן אַלֶעס וָואס זִי דַארְף, דִי פְרוֹי וֶועט אַלֶעס קֶענֶען פוֹעֶלְ'ן בַּיי אִים, נָאכְדֶעם וָואס זִי הָאט אִים קוֹדֶם אַרוֹיסְגֶעוִויזְן לִיבְּשַׁאפְט אוּן אִיבֶּערְגֶעגֶעבְּנְקֵייט.

ו.

דִי נַאטוּר פוּן אַ מַאן אִיז אַז עֶר הַאלְט זִיךְ גְרוֹיס, עֶר הָאט נִישְׁט לִיבּ וֶוען מֶען שְׁרֵייט אוֹיף אִים אוּן וֶוען מֶען

זָאגְט אִים אַרַיין. דֶערִיבֶּער דַארְף זִיךְ אַ פְרוֹי זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען צוּ רֶעדְן צוּ אִיר מַאן מִיט אַ רוּאִיגֶע גֶעמִיט, מִיט אַ וֵוייכֶע קוֹל, אוּן נִישְׁט מִיט אַ נֶערְוֶועזְקֵייט אוּן גֶערֶעגְטְקֵייט. אוֹיבּ וֶועט דִי פְרוֹי שְׁרֵייעֶן אוֹיף אִיר מַאן, וֶועט זִי גָארְנִישְׁט אוֹיפְטוּן מִיט דֶעם, עֶר וֶועט נִישְׁט צוּהֶערְן וָואס זִי זָאגְט, עֶר וֶועט זִיךְ נָאר אוֹיפְרֶעגְן אוּן צוּרִיק שְׁרֵייעֶן, אוּן עֶס קֶען נָאךְ גֵיין וַוייטֶער אַז עֶר וֶועט אָנְהוֹיבְּן שֶׁעלְטְן, אָדֶער חַס וְשָׁלוֹם נָאךְ וַוייטֶער, בִּיז אוֹיפְהוֹיבְּן הֶענְט.

אַלֶע גְרוֹיסֶע קְרִיגֶערַייעֶן הוֹיבְּן זִיךְ אָן מִיט זֵייעֶר קְלֵיינֶע זַאכְן. עֶס קֶען זִיךְ אָנְהוֹיבְּן בְּלוֹיז מִיט אֵיינְמָאל וָואס דִי פְרוֹי הָאט זִיךְ פַארְלוֹירְן אוּן גֶעשְׁרִיגְן אוֹיף אִיר מַאן, אוּן עֶר שְׁרֵייט צוּרִיק, אוּן אַזוֹי וֶוערְט עֶס עֶרְגֶער אוּן עֶרְגֶער בִּיז מֶען הוֹיבְּט זִיךְ אָן פַיינְט צוּ הָאבְּן אֵיינֶער דֶעם צְוֵוייטְן, אוּן מֶען וִויל נָאר אַנְטְלוֹיפְן. דֶערִיבֶּער דַארְף מֶען זֵייעֶר אַכְטוּנְג גֶעבְּן אוֹיף דִי קְלֵיינִיקַייטְן, וַוייל מֶען קֶען נִישְׁט וִויסְן וִוי גְרוֹיס דִי קְלֵיינִיקַייטְן קֶענֶען וֶוערְן.

אֲפִילוּ וֶוען דֶער מַאן אִיז גֶערֶעגְט און עֶר שְׁרֵייט און ווילְדֶעוֶועט, עֶר רֶעדְט און פַארְפִירְט קֶעגְן איר און קֶעגְן אִירֶע עֶלְטֶערְן. דַארְף דִי פְּרוֹי הָאבְּן שֵׂכֶל און נִישְׁט צוּרִיק שְׁרֵייעֶן. אוֹיבּ וֶועט זִי אוֹיסְהַאלְטְן דִי צַעַר און נִישְׁט צוּרִיק שְׁרֵייעֶן, וֶועט זַיין כַּעַס דוּרְכְגֵיין, און נָאךְ עֶטְלִיכֶע מִינוּט וֶועט עֶר זִיךְ בַּארוּאִיגְן און חֲרָטָה הָאבְּן אוֹיף וָואס עֶר הָאט גֶעטוּן. אוֹיבּ אָבֶּער דִי פְּרוֹי וֶועט יָא צוּרִיק שְׁרֵייעֶן וֶועט נָאר וֶוערְן עֶרְגֶער דֶער מַצָּב.

זִי זָאל אִים נָאר זָאגְן מִיט אַ רוּאִיגְקֵייט: "מַיין טֵייעֶרֶער מַאן, דוּ וֵוייסְט דָאךְ אַז אִיךְ הָאבּ דִיר לִיבּ, דוּ וֵוייסְט דָאךְ ווִי שְׁטַארְק אִיךְ שֶׁעץ דִיךְ און אִיךְ קוּק דִיר אַרוֹיף. פַארְוָואס טוּסְטוּ דָאס צוּ מִיר? פַארְוָואס שְׁרֵייסְטוּ מִיר אָן אַזוֹי שְׁטַארְק? פַארְוָואס רֶעדְסְטוּ אוֹיף מַיינֶע עֶלְטֶערְן? דָאס טוּט מִיר זֵייעֶר וֵויי".

מִיט דֶעם וָואס דִי פְּרוֹי וֶועט רֶעדְן אַזוֹי מִיט אַ רוּאִיגְקֵייט צוּם מַאן, זִי וֶועט זִיךְ הַאלְטְן רוּאִיג און נִישְׁט צוּרִיק שְׁרֵייעֶן, וֶועט עֶר זִיךְ שְׁנֶעל אִיבֶּערְדְרֵייעֶן, און עֶר

וֶועט איר נָאךְ אִיבֶּערְבֶּעטְן. חֲזַ"ל זָאגְן (בְּרֵאשִׁית רַבָּה י"ז): אַז אַזוֹי וִוי אָדָם הָרִאשׁוֹן אִיז בַּאשַׁאפְן גֶעוָוארְן פוּן עֶרְד, אִיז דֶער מַאן אַזוֹי וִוי דִי עֶרְד, אוּן אַזוֹי וִוי וֶוען מֶען גִיסְט וַואסֶער אוֹיף עֶרְד וֶוערְט עֶס וֵוייךְ, דִי זֶעלְבֶּע וֶוען מֶען גִיסְט גוּטֶע וֶוערְטֶער אוֹיפְ'ן מַאן, מֶען רֶעדְט צוּ אִים שֵׁיין אוּן רוּאִיג אוּן מֶען קוּקְט אִים אַרוֹיף, וֶוערְט עֶר שְׁנֶעל וֵוייךְ, עֶר פַארְגֶעסְט פוּן זַיין כַּעַס אוּן עֶר בַּארוּאִיגְט זִיךְ.

אוּן פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט, אַזוֹי וִוי דִי פְרוֹי שְׁפִּירְט זִיךְ שְׁטַארְק גֶעטְשֶׁעפֶּעט וֶוען דֶער מַאן רֶעדְט אוֹיף אִירֶע עֶלְטֶערְן, דִי זֶעלְבֶּע שְׁטֶערְט עֶס אוֹיךְ זֵייעֶר שְׁטַארְק פַארְ'ן מַאן וֶוען דִי פְרוֹי רֶעדְט אוֹיף זַיינֶע עֶלְטֶערְן. דֶערִיבֶּער דַארְף אַ פְרוֹי אַכְטוּנְג גֶעבְן אַז זִי זָאל קֵיינְמָאל נִישְׁט רֶעדְן קֶעגְן אִיר מַאנְ'ס עֶלְטֶערְן וֶוען אִיר מַאן הֶערְט.

אוֹיבּ שְׁפִּירְט דִי פְרוֹי אַז אִיר מַאנְ'ס עֶלְטֶערְן זֶענֶען אִיר זֵייעֶר מְצַעֵר אוּן זִי קֶען דָאס נִישְׁט אוֹיסְהַאלְטְן, דַאן זָאל זִי פְּרוּבִּירְן זִיךְ אַרוֹיסְצוּדְרֵייעֶן פוּן צוּ גֵיין צוּ זֵיי, אָבֶער נִישְׁט רֶעדְן צוּ אִיר מַאן קֶעגְן זֵיי. שְׁפֶּעטֶער וֶוען דִי נָאנְטְשַׁאפְט

פוּן דִי מַאן אוּן וַוייבּ אִיז שׂוֹין זֵייעֶר שְׁטַארְק, קֶען זִי אִים זָאגְן אוֹיף אַ שֵׂיינֶע וֶועג אַז דַיינֶע עֶלְטֶערְן זֶענֶען אִיר מְצַעֵר אוּן זִי ווִיל נִישְׁט גֵיין צוּ זֵיי, אָבֶער נִישְׁט סְתַּם צוּ רֶעדְן שְׁלֶעכְטְס אוֹיף דַיינֶע עֶלְטֶערְן, וַוייל דָאס טוּט אִים זֵייעֶר וֵויי.

ז.

עֶס מַאכְט זִיךְ אַמָאל אַז דֶער מַאן אִיז גֶעדְרוּקְט אִין גֶעלְט, דִי פַּרְנָסָה גֵייט אִים נִישְׁט אַזוֹי גְרִינְג אוּן גוּט, עֶר קֶען נִישְׁט אַהֵיים בְּרֶענְגֶען גֶענוּג גֶעלְט, אוּן אַמָאל אִיז עֶר נָאךְ אוֹיךְ פַארְזִינְקֶען אִין חוֹבוֹת.

אִין אַזַא צַייט דַארְף דִי פְרוֹי הָאבְּן שֵׂכֶל אוּן נִישְׁט טְשֶׁעפֶּענֶען אוּן פָארְהַאלְטְן דֶעם מַאן פַארְוָואס עֶר בְּרֶענְגְט נִישְׁט גֶענוּג גֶעלְט. אֲפִילוּ וֶוען זִי אִיז זֵייעֶר שְׁטַארְק אָנְגֶעוִויזְן אוֹיף דִי גֶעלְט, זִי שְׁפִּירְט זִיךְ זֵייעֶר גֶעדְרוּקְט אַז זִי הָאט נִישְׁט גֶענוּג גֶעלְט פַאר דִי טָאג

טֶעגְלִיכֶע גֶעבְּרוֹיכְן, פוּן דֶעסְט וֶועגְן זָאל זִי אִים נִישְׁט טְשֶׁעפֶּענֶען, זִי זָאל אִים נִישְׁט נֶעמֶען אוֹיפְ׳ן צִימְבְּל אוֹיסְצוּפְרֶעגְן און אוֹיסְפָּארְשְׁן פַארְוָואס עֶר מַאכְט נִישְׁט גֶענוּג גֶעלְט.

דֶער מַאן אִיז גֶענוּג פַארְבִּיטֶערְט פַאר זִיךְ אַלֵיין פַארְוָואס עֶר קֶען נִישְׁט בְּרֶענְגֶען גֶעלְט, עֶס טוּט אִים אַלֵיין זֵייעֶר וֵויי, און עֶר שֶׁעמְט זִיךְ צוּ קוּקְן זַיין ווייבּ אִין פָּנִים, וַוייל עֶר שְׁפִּירְט זִיךְ שׁוּלְדִיג פַאר אִיר. און מִיט דֶעם וָואס זִי וֶועט אִים מוּטְשֶׁען און בֶּעטְן דִי גַאנְצֶע צַייט, וֶועט זִי גָארְנִישְׁט אוֹיפְטוּן. וָואס וֶועט הֶעלְפְן דָאס בֶּעטְן, אוֹיבּ הָאט עֶר נִישְׁט פוּן וואו צוּ בְּרֶענְגֶען? דִי אֵיינְצִיגְסְטֶע זַאךְ וָואס דָאס וֶועט אוֹיפְטוּן אִיז נָאר אַז עֶס וֶועט מַאכְן נָאךְ מֶער פְּרָאבְּלֶעמֶען.

קוֹדֶם וֶועט עֶר וֶוערְן בְּרוֹגֶז אוֹיף אִיר פַארְוָואס זִי טְשֶׁעפֶּעט אִים. דָאס סֶעקִירְן דֶעם מַאן וֶוען עֶר הָאט נִישְׁט גֶענוּג גֶעלְט, טוּט אִים מוֹרָא׳דִיג וֵויי, און עֶר וֶועט דָאס גֶעדֶענְקֶען אוֹיף אֵייבִּיג, אֲפִילוּ יָארְן שְׁפֶּעטֶער וֶוען זֵיי

וֶועלְן שׁוֹין יָא הָאבְּן גֶעלְט. אוּן נָאכְדֶעם וֶועט דָאס אִים נָאר שְׁטֶערְן פוּן מַאכְן נָאךְ גֶעלְט, וַוייל אֵיינְמָאל עֶר וֶועט וֶוערְן אָנְגֶעצוֹיגְן אוּן דֶעפְּרֶעסְט פוּן דֶעם, וֶועט עֶר נִישְׁט הָאבְּן דֶעם קָאפּ זִיךְ אַרַיינְצוּלֵייגְן בְּעסֶער אִין זַיינֶע גֶעשֶׁעפְטְן אוּן מֶער מַצְלִיחַ זַיין. אוּן אוֹיבּ וֶועט עֶר נִישְׁט הָאבְּן קַיין בְּרֵירָה אוּן עֶר וֶועט זִיךְ אַרַיינְלֵייגְן אִין צְוֵוייפְלְהַאפְטִיגֶע גֶעשֶׁעפְטְן אוּן מִיט דֶעם זִיךְ פַארְטְשֶׁעפֶּענֶען מִיטְ'ן גֶעזֶעץ, וֶועט דֶער מַצָּב נָאר זַיין אַסַאךְ עֶרְגֶער.

דִי רִיכְטִיגֶע וֶועג אִיז נָאר אַז זִי זָאל מְחַזֵּק זַיין דֶעם מַאן אוּן אִים שְׁטַארְקְן אַז עֶס וֶועט נָאךְ קוּמֶען גוּטֶע צַייטְן, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וֶועט זֵיי זִיכֶער נִישְׁט פַארְלָאזְן, אוּן עֶס וֶועט נָאךְ זַיין גְרוֹיס שֶׁפַע. מִיט דֶעם וָואס זִי שְׁטַארְקְט אִים אוּן אִיז אִים מְחַזֵּק, בְּלָאזְט זִי אַרַיין אִין אִים אַ נֵייעֶ הָאפֶענוּנְג, אוּן דָאס וֶועט אִים גֶעבְּן פְרִישֶׁע כּוֹחוֹת אַז עֶר זָאל טַאקֶע קֶען מֶער מַצְלִיחַ זַיין אוּן פַארְדִינֶען מֶער גֶעלְט.

אַז מֶען לַיידט אַבִּיסְל, וֶועט מֶען נָאכְדֶעם נִישְׁט דַארְפְֿן לַיידְן אַסַאךְ. אַז דִי פְרוֹי וֶועט לַיידְן אַבִּיסְל פוּן דִי גֶעלְט מַאנְגְל אוּן שְׁוַוייגְן אוּן אוֹיסְהַאלְטְן בִּיז דִי שְׁוֶוערֶע צַייטְן גֵייעֶן דוּרְךְ, וֶועט זִיךְ דֶער רֶעדְל גֶעבְּן אַ דְרֵיי צוּם גוּטְן, אוּן זֵיי וֶועלְן הָאבְּן גְרוֹיס שֶׁפַע.

ח.

אַ פְרוֹי דַארְף שְׁטֶענְדִיג אַכְטוּנְג גֶעבְּן זִיךְ צוּ הַאלְטְן שֵׁיין, רֵיין אוּן צוּזַאמְגֶענוּמֶען אַז זִי זָאל גֶעפֶעלְן אִין אִיר מַאנְ'ס אוֹיגְן. זִי דַארְף זִיךְ אָנְטוּן שֵׁיין אוּן זִיךְ שֵׁיין מַאכְן אוּן אַרוּם גֵיין מִיט אַ שְׁמֵייכְל אוֹיפְ'ן פָּנִים, אַזוֹי אַז אִיר מַאן זָאל אִיר לִיבּ הָאבְּן אוּן טְרַאכְטְן נָאר פוּן אִיר. אֲפִילוּ וֶוען זִי הָאט נִישְׁט דָאס גֶעלְט זִיךְ צוּ קֶענֶען קוֹיפְן שֵׁיינֶע קְלֵיידֶער, דַארְף זִי כָאטְשׁ זֶען אַז סֵיי וָואס זִי טוּט אָן, זָאל זַיין שֵׁיין רֵיין אוּן צוּזַאמְגֶענוּמֶען.

אַ מַאן הָאט לִיבּ וֶוען זַיין פְרוֹי אִיז שֵׁיין צוּזַאמְגֶענוּמֶען, דָאס מַאכְט אַז עֶר זָאל אִיר רֶעסְפֶּעקְטִירְן, עֶר זָאל אִיר לִיבּ הָאבְּן אוּן אִיר אַרוֹיפְקוּקְן. אוּן פַארְקֶערְט וֶוען דִי פְרוֹי גֶעבְּט נִישְׁט אַכְטוּנְג אוֹיף זִיךְ, אוּן זִי גֵייט אַרוּם נָאכְגֶעלָאזְט, וֶועט דָאס אִיר פַארְ׳מִיאוּסְ׳ן אִין אִיר מַאנְ׳ס אוֹיגְן.

מֶען דַארְף גֶעדֶענְקֶען אוּן וִויסְן אַז דֶער הַיינְטִיגֶער דוֹר אִיז לֵיידֶער זֵייעֶר שְׁטַארְק גֶעפַאלְן, דִי פְּרִיצוּת אוֹיפְ׳ן גַאס אִיז זֵייעֶר גְרוֹיס, דִי נִסְיוֹנוֹת זֶענֶען זֵייעֶר גְרוֹיס, אוּן מֶען קֶען לֵיידֶער זֵייעֶר שְׁנֶעל אוּן גְרִינְג דוּרְכְפַאלְן אִין עֲבֵירוֹת. דֶערִיבֶּער דַארְף דִי פְרוֹי זַיין קְלוּג אוּן זִיךְ אַהֶערְשְׁטֶעלְן פַארְ׳ן מַאן, זִי דַארְף זֶען צוּ זַיין אֵייבִּיג גְרֵייט פַארְ׳ן מַאן, אוּן אַז דֶער מַאן וֶועט זֶען אַז זַיין וַוייבּ אִיז שְׁטֶענְדִיג מִיט אִים אוּן אִיז אַלֶעמָאל גְרֵייט פַאר אִים, וֶועט דָאס אִים אָפְּהִיטְן פוּן שְׁלֶעכְטְס.

חַזַ״ל זָאגְן (בְּרָכוֹת י״ז.): אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶעבְּט אַ גְרֶעסֶערֶע שְׂכַר פַאר דִי פְרוֹיעֶן וִוי פַאר דִי מֶענֶער, וַוייל דִי

פְּרוֹיעֶן וַוארְטְן אָפּ דִי מֶענֶער און רַאטֶעוֶועןְ זֵיי פוּן עֲבֵירוֹת. מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט פָארְשְׁטֶעלְן דִי שְׂכַר פוּן אַ פְּרוֹי וָואס הֶעלְפְּט אַרוֹיס אִיר מַאן אִים צוּ רַאטֶעוֶוען פוּן שְׁלֶעכְטֶע זַאכְן. חַזַ״ל זָאגְן (עֵירוּבִין ק): אַז אַ פְּרוֹי וָואס אִיז אַלֶעמָאל גְרֵייט פַאר אִיר מַאן, וֶועט זִי הָאבְּן אַזֶעלְכֶע וואוּילֶע קִינְדֶער וָואס זֶענֶען אֲפִילוּ נִישְׁט גֶעוֶוען אִין דִי צַייטְן פוּן משֶׁה רַבֵּינוּ. מִיט דֶעם וָואס אַ פְּרוֹי שְׁטֶעלְט זִיךְ צוּ צוּ אִיר מַאן און אִיז אַלֶעמָאל גְרֵייט פַאר אִים, אוֹיסֶער דִי גְרוֹיסֶע שְׂכַר וָואס זִי וֶועט בַּאקוּמֶען פַאר דֶעם, וֶועט דָאס אִיר אוֹיךְ בְּרֶענְגֶען אַ גוּטֶע שָׁלוֹם בַּיִת, וֶוען אִיר מַאן וֶועט שְׁפִּירְן אַז זִי אִיז גְרֵייט פַאר אִים, וֶועט עֶר אוֹיךְ זַיין גְרֵייט צוּ טוּן פַאר אִיר וָואס זִי וִויל.

לֵיידֶער זֶענֶען דָא נַארִישֶׁע פְּרוֹיעֶן וֶועלְכֶע פְּרוּבִּירְן אַיינְצוּרֶעדְן אַז אַ פְּרוֹי וָואס וִויל זַיין מֶער הֵיילִיג און חָשׁוּב זָאל זִי זַיין מֶער אָפְּגֶעטֵיילְט, זִי זָאל זִיךְ נִישְׁט אֵייבִּיג צוּשְׁטֶעלְן צוּם מַאנְ׳ס פַארְלַאנְגֶען, דָאס אִיז אָבֶּער זֵייעֶר נַארִישׁ, דִי הֵיילִיגֶע חַזַ״ל הָאבְּן בֶּעסֶער

פַארְשְׁטַאנֶען, חֲזַ"ל זָאגְן (סוֹטָה כ.): "אִשָּׁה פְּרוּשָׁה, מִמַחֲרִיבֵי וּמְבַלֵּי הָעוֹלָם" - אַ פְרוֹי וָואס שֵׁיידְט זִיךְ אָפּ אוּן וויל זִיךְ נִישְׁט צוּשְׁטֶעלְן צוּם מַאן, מִיט דִי אַיינְרֶעדֶענִישׁ אַז מֶען דַארְף זַיין מֶער הֵיילִיג, דִי פְרוֹיעֶן מַאכְן חָרוּב דִי וֶועלְט.

דֶערִיבֶּער דַארְף אַ עֶרְלִיכֶע פְרוֹי זִיךְ יָא צוּשְׁטֶעלְן צוּ אִיר מַאן, אוּן דוּרְךְ דֶעם וֶועט זִי זוֹכֶה זַיין צוּ אַלֶע גוּטֶע בְּרָכוֹת, אוּן זִי וֶועט הָאבְּן אַ גְלִיקְלִיךְ לֶעבְּן.

ט.

דֶער עִיקָר דַארְף אַ פְרוֹי אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז זִי זָאל מַצְלִיחַ זַיין, אַז אִיר מַאן זָאל מַצְלִיחַ זַיין, אוּן אַז עֶס זָאל שְׁטֶענְדִיג זַיין שָׁלוֹם וְשַׁלְוָה בַּיי אִיר אִינְדֶערְהֵיים. וָואס תְּפִלָּה קֶען פּוֹעֵל'ן קֶען קַיין שׁוּם זַאךְ אוֹיף דִי וֶועלְט נִישְׁט פּוֹעֵל'ן.

אַ פְרוֹי דַארְף זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף אִיר מַאמֶע-לָשׁוֹן, אוֹיף דִי שְׁפְּרַאךְ וָואס זִי אִיז צוּגֶעוואוֹינְט. יֶעדֶע וָוארְט וָואס אַ מֶענְטְשׁ רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן וֶוערְט אָנְגֶענוּמֶען אוּן עֶס טוּט אוֹיף גֶעוַואלְדִיגֶע זַאכְן. אוּן סְפֶּעצִיעֶל וֶוען אַ פְרוֹי רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן. אַ פְרוֹי הָאט אַ וֵוייכֶע נַאטוּר, זִי הָאט מֶער אַ צוּבְרָאכְן הַארְץ, אוּן דֶערִיבֶּער וֶוערְן אִירֶע תְּפִלּוֹת נָאךְ שְׁנֶעלֶער אָנְגֶענוּמֶען.

וֶוען אַ פְרוֹי וָואלְט גֶעוואוּסְט דִי גְרוֹיסֶע כּוֹחוֹת וָואס זִי הָאט אִין אִיר מוֹיל, וָואלְט זִי נִישְׁט אוֹיפְגֶעהֶערְט צוּ רֶעדְן אוּן צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַלֶעס וָואס זִי דַארְף. אוּן נָאכְדֶערְצוּ וֶוען זִי צִינְדְט דִי שַׁבָּת-לִיכְט, דֶעמָאלְט אִיז דָא אַ גֶעוַואלְדִיגֶע עֵת רָצוֹן, אַלֶע הִימְלֶען זֶענֶען אָפְן פַאר אִיר, אוּן וֶוען אַ פְרוֹי הָאט שֵׂכֶל וֶועט זִי זִיךְ נִישְׁט אַוֶועק רִירְן פוּן דִי לִיכְט, נָאר שְׁטֵיין אוּן בֶּעטְן אוּן בֶּעטְן פַאר אִיר אֵייגֶענֶע הַצְלָחָה, אַז אִיר מַאן זָאל מַצְלִיחַ זַיין, אַז אִירֶע קִינְדֶער זָאלְן זַיין גֶעזוּנְט אוּן שְׁטַארְק אוּן מַצְלִיחַ זַיין אִין

לֶעבְּן, אַז עֶס זָאל שְׁטֶענְדִיג נָאר זַיין שָׁלוֹם וְשַׁלְוָה אִין אִיר הוֹיז, אַז אִיר הוֹיז זָאל זַיין אַ פְּרֵיילִיךְ הוֹיז, אַז זִי זָאל הָאבְּן חֵן אִין אִיר מַאנְ׳ס אוֹיגְן, אַז זֵיי זָאלְן הָאבְּן פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, אַז זֵיי זָאלְן הָאבְּן לַאנְגֶע גֶעזוּנְטֶע יָארְן, אוּן אַזוֹי זָאל זִי וַוייטֶער בֶּעטְן פַאר אַלֶעס וָואס זִי דַארְף. זִי זָאל נִישְׁט קַארְגְן קַיין וֶוערְטֶער, נָאר גוּט גֶעדֶענְקֶען אַז אִין דֶעם וֶוענְדְט זִיךְ אִיר גַאנְצֶע הַצְלָחָה, מִיט דִי פָּאר וֶוערְטֶער וָואס זִי רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן קֶען זִי אִיבֶּערְדְרֵייעֶן וֶועלְטְן.

אַז אַ פְרוֹי וֶועט זִיךְ פִירְן אַזוֹי, זִי וֶועט הָאבְּן סַבְלָנוּת, זִי וֶועט נָאכְגֶעבְּן אוּן מוֹחֵל זַיין פַאר אִיר מַאן, זִי וֶועט שְׁטֶענְדִיג אָנְהוֹיבְּן פוּן נֵיי, אוּן יֶעדֶע זַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וֶועט אִיר הוֹיז זַיין אַ גֶעשְׁמַאקֶע פְרֵיילִיכֶע הוֹיז, אַ לִיכְטִיג הוֹיז, מַמָּשׁ אַ גַן עֵדֶן. זִי מִיט אִיר פַאמִילְיֶע וֶועלְן אִינְאֵיינֶעם הָאבְּן אַ גְלִיקְלִיךְ, לַאנְגֶע אוּן זִיסֶע לֶעבְּן.

תַּם וְנִשְׁלָם שֶׁבַח לָאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם

הספר הקדוש הזה

נדפס לטובת נשמת בעל מחבר
של הספר הזה מאור עינינו,
חיות נפשינו, עטרת ראשינו, כבוד
קדושת מרן הגה"ק רבי

אליעזר שלמה

בן רבי

מנחם זאב

זצוקללה"ה
נלב"ע י"ד שבט תשע"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

ב"ס"ד

איר קענט באקומען דעם שטארק
אויפגעכאפטע וועכנטליכע

קרית ברסלב בלעטל

פרייליכע נייעס!

יעדע וואך
ביי אייער
טיר

פאר בלויז
$3.99

תוכנ'דיג און
ציענדיג

וואס איר וועט נישט
טרעפן אין ערגעץ

אדרבה איבערצייגט
אייך אליין

צו סובסקרייבן רופט יעצט אריין
אדער שיקט א טעקסט צו:

718·387·2691

SUBSCRIBE@KERENHADFUSA.ORG

282 • DESIGN | 845.406.6250